

LŐTÉRI ELSŐSEGÉLY ÉS BALESET- MEGELŐZÉS

ELSŐSEGÉLY ÉS BALESETMEGELŐZÉS A LŐTÉREN

A lőtér fegyelmet, figyelmet és közös felelősséget igénylő környezet. A biztonság nem csak szabályokból áll, hanem abból a szemléletből is, hogy a jelenlévők tudják, mit kell tenni vészhelyzetben. Ez az útmutató a Keiler Tactical VIP Klub tagjai számára készült, hogy gyakorlati, sportlövői szemléletű áttekintést adjon a lőtéri elsősegély, a balesetmegelőzés és a vészhelyzeti protokollok legfontosabb alapjairól. Nem helyettesít hivatalos elsősegélynyújtó, traumaellátási vagy egészségügyi képzést. Arra szolgál, hogy segítsen megszerezni a legfontosabb teendőket, és felhívja a figyelmet azokra a helyzetekre, ahol a gyors, fegyelmezett döntés életet menthet.

TARTALOMJEGYZÉK

Keiler Tactical VIP útmutató sportlövőknek és lőtéri közösségeknek

1. Bevezetés	3
2. A lőtéri balesetek típusai	5
3. Triage a lőtéren	7
4. Lőtt sebek ellátása	9
5. Kötelező lőtéri elsősegélycsomag	11
6. Nem lőfegyver okozta sérülések ellátása	12
7. Lőtéri Vészhelyzeti SOP	15
8. Jogi háttér és felelősség	17
9. A balesetmegelőzés pszichológiája	19
10. Vészhelyzeti protokoll checklist	22
11. Hivatkozások	23
12. Vészhelyzeti protokoll nyomtatható	25

MAGYAR JOGI HÁTTÉR

253/2004. (VIII. 31.) KORM. RENDELET

Szabályozza a fegyverek tartását, a lőterek működését, és a biztonsági előírásokat.

A rendelet értelmében a lőtér üzemeltetője köteles:

- az elsősegélynyújtás feltételeit biztosítani,
- a balesetet dokumentálni,
- és a hatóságot értesíteni szükség esetén.

BTK. 166. § – SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ELMULASZTÁSA

Bűncselekményt követ el, aki nem nyújt tőle elvárható segítséget életveszélyben lévő személynek.

Fontos:

- Nem kell orvosnak lenned.
- A „tőled elvárható” szint számít.
- Mentőhívás elmulasztása is büntetendő lehet.

1. BEVEZETÉS

ELSŐSEGÉLY ÉS BALESETMEGELŐZÉS

A lőtér sajátos környezet. Egyszerre sportlétesítmény és potenciálisan magas kockázatú munkaterület. A lőfegyver önmagában nem „balesetforrás”: a kockázatot jellemzően a fegyelmezetlen kezelés, a figyelmetlenség, a rutinszerű szabályszegés vagy a rosszul kezelt vészhelyzet növeli. Azonban még szabályos működés mellett is előfordulhat baleset.

MI KÜLÖNBÖZTETI MEG A LŐTERET MÁS SPORT-HELYSZÍNEKTŐL?

1. Magas energiájú sérülések lehetősége

A lövedék által okozott seb ún. ballisztikai trauma, amely:

- nagy kinetikus energiával jár,
- roncsolásos szövetkárosodást okoz,
- gyakran belső vérzéssel társul.

2. Többszereplős felelősség

- Lövő
- Range Officer (RO)
- Lőtérvezető
- Szervező

3. Percek alatt életveszélyes állapot

Egy combartéria-sérülés esetén a kivérzés 3–5 percen belül bekövetkezhet.

OMSZ riasztási protokoll

Mit kell mondani a 112-n?

STRUKTURÁLT BEJELENTÉS

Amikor mentőt hívsz lőtéri balesethez, a legfontosabb, hogy röviden, érthetően és rendszerezetten beszélj.

1.Hol történt?

- Pontos cím
- Lőtér neve
- Megközelítés módja (kapu, földút, sorompó, GPS-koordináta, ha szükséges).

2.Mi történt?

- Mondd ki egyértelműen: lőtt sérülésről vagy tömeges balesetről van szó.

3.Hány sérült?

- Mondd meg a sérültek számát,
- röviden jelezd az állapotukat (például: eszméleténél van-e, mennyire erős a vérzés).

4.Milyen állapotban vannak?

- Lélegzik?
- Eszméleténél van?
- Ki telefonál? Add meg a nevedet és egy visszahívható telefonszámot.

Ne bontsd a vonalat, amíg a diszpécser nem mondja.

A FELADAT

Lőtéri balesetnél a legfontosabb feladatok:

- a lövészet azonnali leállítása;
- a terület biztonságossá tétele;
- a súlyos vérzés csillapítása;
- a légút és légzés ellenőrzése;
- a sokk és kihűlés megelőzése;
- a 112 hívása;
- a mentőegység bevezetése a helyszínre;
- az esemény tárgyilagos dokumentálása.

Röviden: nem diagnosztizálunk. Nem kísérletezünk. Nem vitatkozunk.

Biztonságossá tesszük a helyszínt, vérzést csillapítunk, légzést ellenőrizzük, mentőt hívunk, dokumentálunk.

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG

Sokan azt gondolják, hogy a lőtéren baleset esetén a mentő úgymint azonnal megérkezik. A valóság azonban az, hogy különösen vidéki lőtereknél a kiérkezési idő akár 15–25 perc is lehet. Ezalatt az idő alatt neked kell stabilizálnod a sérültet. Ezért fontos, hogy tisztában legyél az alapokkal.

2. BALESETEK TÍPUSAI

A lőtéren bekövetkező sérülések nem csak lövésből adódhatnak. A dinamikus környezet, a fegyver-használat, az időjárási körülmények és az emberi tényezők együtt határozzák meg a kockázatot. Az alábbiakban a leggyakoribb lőtéri baleset-típusokat vesszük át, röviden, gyakorlati szemmel.

LŐFEGYVER OKOZTA SÉRÜLÉSEK

A legsúlyosabb, de szerencsére ritkább sérüléstípus. Ide tartozik a direkt lőtt seb, valamint a fegyverkezelési hiba következtében bekövetkező sérülés.

Jellemzői:

- nagy energiájú sérülés;
- roncsolásos szövetkárosodás;
- rejtett belső vérzés lehetősége;
- gyors állapotromlás.

A legnagyobb veszély a masszív vérzés, különösen végtagi artériásérülés esetén. Ilyenkor percekben belül életveszély alakulhat ki.

Prioritás:

1. Lövészet leállítása.
2. Helyszín biztonságossá tétele.
3. Masszív vérzés csillapítása.
4. Légút és légzés ellenőrzése.
5. 112 hívása.
6. Sokk és kihűlés megelőzése.

RICOCHE (LEPATTANÓ LÖVEDÉK VAGY REPEZ)

A ricochet sérülések gyakrabban fordulnak elő, mint a direkt találatok. Kemény felületről (acél cél, kő, beton, nem megfelelő szög) a lövedék vagy annak darabjai lepattanhatnak.

Jellemzői:

- kisebb bemeneti seb;
- felszínes vagy közepes mélységű sérülés;
- szem, arc és nyak fokozott veszélyeztetettsége;
- idegentest vagy repesz lehetősége.

Megelőzés:

- megfelelő céltávolság;
- szabályos lövési szög;
- karbantartott célok;
- kötelező szemvédelem;
- pályaszabályok következetes betartása.

NEM LŐFEGYVER OKOZTA SÉRÜLÉSEK A LŐTÉREN

A lőtéren a sérülések jelentős része nem lövésből ered, mégis gyors állapotromlást okozhat.

Ide tartoznak:

- hőártalmak;
- ájulás, rosszullet;
- esések;
- rándulás, ficam, törés;
- vágások, horzsolások;
- szem- és hallássérülések;
- allergiás reakciók;
- kiszáradás, kimerülés.

Ezeket nem szabad félvállról venni. A „nem lőtt sérülés” nem jelenti azt, hogy nem lehet súlyos.

BIZTONSÁG A LŐTÉREN

Mindig tartsd be a biztonsági alapszabályokat!

1. Minden fegyvert kezelj úgy, mintha töltve lenne.
2. A cső mindig biztonságos irányba nézzen.
3. Az ujjad az elsütőbillentyűn kívül legyen, amíg nincs tudatos lövési döntés.
4. Ismerd a célodat, annak környezetét és a mögötte lévő biztonsági hátteret.

3. TRIAGE A LŐTÉREN

Tömeges baleset vagy véletlen lövés esetén

ELSŐ LÉPÉS

A triage szó francia eredetű, jelentése: osztályozás. A célja az, hogy több sérült esetén gyorsan meghatározzuk, ki szorul azonnali ellátásra.

Az **első lépés** mindig a BIZTONSÁG. Mielőtt bárkit ellátsz:

- **„CEASE FIRE!”**
- Fegyverek ürítése
- Tár eltávolítása
- Zár nyitott állapot
- Cső a biztonságos irányba néz
- Pálya és lőállás ellenőrzés
- Veszélyzóna kiürítése

Nincs elsősegély biztonság nélkül.

START TRIAGE RENDSZER

● **Piros – Azonnali ellátás**

- Nem lélegzik spontán, de légút szabaddá tétel után igen
- Masszív vérzés
- Tudatzavar

● **Sárga – Halasztható**

- Stabil légzés
- Nincs masszív vérzés
- Törés, fájdalom

● **Zöld – Járóképes**

- Saját lábán mozog
- Kisebb sérülések

● **Fekete – Életjel nélküli**

Nincs légzés légútbiztosítás után sem.

ABCDE ÁLLAPOTFELMÉRÉS

A – Airway (Légút)

- Szabad?
- Beszél?
- Van légúti akadály?

B – Breathing (Légzés)

- Mellkas emelkedik?
- Szapora / neheztett a légzés?

C – Circulation (Keringés)

- Van masszív vérzés?
- Pulzus tapintható?
- Bőre sápadt, hideg, nyirkos?

D – Disability (Neurológia)

Tudatállapot ellenőrzés az AVPU-skála alapján:

- Alert (éber)
- Voice (hangra reagál)
- Pain (fájdalomra reagál)
- Unresponsive (nem reagál)

E – Exposure (Átvizsgálás)

- Van rejtett sérülés (ruha alatt)?
- Lövedék bemeneti/kimeneti nyílás?

PÉLDA

SZITUÁCIÓ

Szituáció: dinamikus pályán lepattanó lövedék combsérülést okoz.

TEENDŐK

- CEASE FIRE!
- Fegyverek biztonságossá tétele.
- Sérült biztonságos helyzetbe hozása.
- Vérzés vizsgálata.
- Ha spriccelő vagy gyorsan átázó vérzés látható: azonnali vérzéscsillapítás.
- Tourniquet, ha indokolt.
- 112 hívása.
- Érszorító felhelyezési idejének rögzítése.
- Sérült megfigyelése a mentő megérkezéséig.

KRITIKUS IDŐABLAK

- Masszív artériás vérzés: percekben belül életveszély.
- Légúti elzáródás: néhány perc alatt súlyos oxigénhiány.
- Hőguta: gyors állapotromlás, különösen nyári lőtéren.
- Eszméletvesztés: folyamatos megfigyelést és légútbiztosítást igényel.

A lőtéri elsősegély verseny az idővel.

TÖMEGES BALESET ESETÉN

Tömeges baleset esetén – például lőtéri robbanás, ricochet vagy több lövéses incidens során – a teendők sorrendje:

- Hívd a 112-t.
- Adj triage-kódokat.
- Ne egyszerre láss el mindenkit.
- A masszív vérző sérült ellátása az első.

Több sérült esetén érdemes már a kezdetektől kijelölni egy személyt, aki kizárólag a kommunikációért és az információk összegyűjtéséért felel. Ez csökkenti a káoszt, segíti a mentőszolgálat munkáját, és biztosítja, hogy a sérültek állapotával kapcsolatos fontos információk ne vesszenek el a helyszíni teendők közben.

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG

Mítosz: „Először a legcsúnyább sérültet kell ellátni.”

Valóság: A triage nem a sérülés látványosságáról szól, hanem az életveszély gyors felismeréséről. Előfordulhat, hogy egy csendes, alig kommunikáló sérült sokkal súlyosabb állapotban van, mint valaki, aki hangosan panaszkodik. A prioritást mindig a légzés, a keringés, a tudatállapot és a masszív vérzés jelenléte határozza meg.

4. LŐTT SEBEK ELLÁTÁSA

TCCC alapelvek civil adaptációja lőtérre

A Tactical Combat Casualty Care (TCCC) katonai protokoll, amelyet harctéri sérülések ellátására fejlesztettek ki. Civil sportkörnyezetben – különösen lőtérre – az alapelvek kiválóan alkalmazhatók, de fontos különbségekkel.

A cél a megelőzhető halálokok kivédése a mentő megérkezéséig. A három leggyakoribb, megelőzhető halálok:

1. Masszív vérzés.
2. Légúti elzáródás.
3. Mellkasi sérülés miatti légzési elégtelenség.

MARCH PROTOKOLL

A TCCC kulcsalgoritmus a MARCH, amely az ellátási sorrendet határozza meg:

- **M** – Massive bleeding (masszív vérzés)
- **A** – Airway (légút)
- **R** – Respiration (légzés)
- **C** – Circulation (keringés)
- **H** – Hypothermia (kihűlés megelőzése)

A korábban bemutatott ABCDE protokollhoz hasonló alapelven először a közvetlen életveszélyt kell elhárítani. A MARCH ezt a logikát trauma-helyzetekre tovább finomítja, ezért kerül a masszív vérzés (M – Massive bleeding) még a légút (A – Airway) elé.

Mit NE tegyünk lőtt sebnél?

- Ne mossuk át vízzel.
- Ne vegyük ki a lövedéket.
- Ne szedjük ki mélyen lévő idegentestet.
- Ne vágjuk fel a sebet.
- Ne öntsünk fertőtlenítőt a sebbe.
- Ne adjunk inni eszméletlen vagy zavart sérültnek.

M – MASSZÍV VÉRZÉS

Hogyan ismerjük fel?

Artériás vérzés jelei:

- Élénkpiros vér
- Pulzáló, spriccelő jelleg
- Gyors állapotromlás
- Sápadság, verejtékezés

Vénás vérzés:

- Sötétebb
- Folyamatos, de nem spriccel

Tourniquet (érszorító) alkalmazása

Az érszorító a lőtéri elsősegély egyik legfontosabb eszköze.

Mikor alkalmazható?

- Masszív végtagi vérzés.
- Ha a direkt nyomás nem elég.
- Amputáció.
- Tömeges sérült esetén időhiány miatt.

Hogyan alkalmazzuk az érszorítót?

1. Ruházatra is felhelyezhető
2. Minél proximálisabban (a törzs-höz közelebb)
3. Meghúzni addig, amíg:
  - a vérzés megszűnik
  - pulzus nem tapintható a sérült végtagon
4. Időpontot rögzíteni (pl. filccel a homlokra: „TQ 14:32”)

Mennyi ideig maradhat fenn?

Civil környezetben 1–2 óra biztonságos. Nem lazítjuk fel! A mentőorvos dönt róla.

Mítosz vs. Valóság

Mítosz: „Az érszorító biztosan amputációhoz vezet.”

Valóság: A nem kezelt artériás vérzés biztos halálhoz vezethet. A modern tourniquet biztonságos eszköz.

Hemostatikus (vérzés-csillapító) kötszerek

Speciális, alvadást segítő anyaggal impregnált géz.

Alkalmazás:

1. Seb kitamponálása mélyre
2. Erős nyomás 3–5 percig
3. Nyomókötés felhelyezése

Fontos:

- Nem öntünk bele fertőtlenítőt.
- Nem „tisztogatjuk”.

A - LÉGÚTBIZTOSÍTÁS

Ha a sérült nem beszél, de lélegzik:

- Fej hátraszegés, állkiemelés
- Oldalfektetés (stabil oldalfekvés)

Ha hányás veszélye fennáll, az oldalra fordítás kötelező.

R - RESPIRATION (LÉGZÉS)

A mellkasi sérülés életveszélyes légmellel (pneumothorax) okozhat.

Jelek: Szőröcsögő sebfelszín, aszimmetrikus mellkasmozgás, fokozódó légszomj.

Teendő: Zárd le a sebet okkluzív (légzáró) kötéssel vagy ha nincs speciális eszköz, használj steril fóliát három oldalról rögzítve (szelep-hatás). Ha a sérült állapota hirtelen romlik, lazítsd fel a kötést, hogy a felesleges nyomás távozhasson!

Mítosz vs. Valóság

Mítosz: „Ki kell szívni a levegőt a sebből.”
Valóság: Nem szúrunk, nem vágunk. Csak fedünk és figyelünk.

C - CIRCULATION (KERINGÉS)

A sok megelőzése és a rejtett vérzések keresése.

Jelek: Zavartság, sápadt/nyirkos bőr, gyenge és szapora pulzus.

Teendő: Fektesd le a sérültet, és ha a sérülés jellege engedi, emeld meg a lábait (sokk-fektetés). Keress további, eddig fel nem fedezett „csendes” vérzéseket a ruházat alatt!

H - HYPOTHERMIA (KIHŰLÉS)

Még nyári melegben is kialakulhat sokk esetén.

Teendő: takaró, földtől szigetelés, ruházat lazítása.

PRO TIPP: A MARCH sorrendje szent. Mindig zárd le a masszív vérzést (M), mielőtt a légzéssel (R) vagy a keringéssel (C) foglalkoznál, mert a kivérzés hamarabb öl, mint a légszomj!

5. TRAUMA-KIT

A jogszabály minimális elsősegély-felszerelést ír elő, de a valós lőtéri kockázatokhoz ez nem elegendő. Egy dinamikus lőtéren a standard autós mentőláda nem alkalmas masszív vérzés ellátására.

A HÁROM SZINTŰ LŐTÉRI EGÉSZSÉGÜGYI RENDSZER

1. szint – Alap elsősegély (minden lőtéren kötelező): sebellátás, kisebb sérülések, égés, horzsolás.

2. szint – Trauma-képes felszerelés (dinamikus lőtér ajánlott minimuma): Masszív vérzés ellátása. Mellkasi sérülés kezelése. Triage támogatás.

3. szint – Verseny/kiemelt esemény: Képzett egészségügyi személy, AED, Teljes trauma-kit. Dokumentációs protokoll.

TRAUMA KIT TARTALMA VÉRZÉSCSILLAPÍTÁS

- 4 db minősített tourniquet (CAT / SOFTT-W típus)
- 2–4 db hemostatikus (véralvadást segítő) géz
- 2 db izraeli nyomókötés
- 4–6 steril gézcsomag
- 2 rugalmas pólya
- kompressziós kötés

LÉGÚT

- Oropharyngeális tubus (méretjelölt)
- Ambu ballon (ha van képzett személy)

MELLKASI SÉRÜLÉS

- 2 db mellkasi zárókötés

EGYÉB

- Fertőtlenítő
- Taktikai traumaolló
- Gumikesztyű
- Takarófólia
- Permanent marker
- Jegyzőkönyv lap
- Fejlámpa
- Hűtőtasak

ERŐSEN AJÁNLOTT

- AED (automata defibrillátor)
- Vérnyomásmérő
- Pulzoximéter

AJÁNLOTT

- CPR arcmaszk;
- Vízálló jegyzettömb;
- Tartalék világítóeszköz;
- Egyszer használatos szemvédő.

TRAUMA KIT ELHELYEZÉSE

Gyakori hiba:

- zárt irodában
- kulccsal zárva
- 200 méterre a pályától

Ideális elhelyezés:

- Jól jelölt
- Minden RO tudja, hol van
- Max. 30 másodperc alatt elérhető.

6. NEM LŐFEGYVER OKOZTA SÉRÜLÉSEK

HŐÁRTALMAK

A hőártalmak dinamikus lövészet közben gyakran előfordulhatnak, mert a sportolók több órát töltenek kint a pályán, sokszor melegben, sötét ruházatban és védőfelszerelésben.

A stressz és az adrenalin miatt a terhelést sokan későn érzékelik. A kevés folyadék- és elektrolitbevitel tovább növeli a kockázatot. A kávé, az energiatital és az előző napi alkoholfogyasztás szintén hozzájárulhat a kiszáradáshoz.

HŐKIMERÜLÉS

A **hőkimerülés** (enyhébb, de figyelni kell) lényege, hogy a szervezet "kifárad" a hőterheléstől és folyadékvesztéstől.

Tünetek: gyengeség, szédülés, fejfájás, hányinger, bő, verejtékezés, nyirkos bőr, szapora pulzus.

Teendők: A sérültet árnyékos vagy hűvös helyre kell vinni, és le kell fektetni. A ruházatot lazítani kell, a test hűtését pedig vizes ruhával lehet segíteni, különösen a tarkó, a hónalj és a lágyék területén.

Ha a sérült éber és együttműködő, vizet vagy elektrolitot tartalmazó italt kaphat. Az állapotát legalább 20–30 percig figyelni kell. Ha romlik, vagy nem javul, mentőt kell hívni.

HÓGUTA

A **hóguta** életveszélyes állapot. Ilyenkor a szervezet hőszabályozása összeomlik, a testhőmérséklet veszélyesen megemelkedik, és a központi idegrendszer is érintetté válhat.

Tünetek: zavartság, agresszivitás, "furcsa viselkedés", eszméletzavar, ájulás, görcs, nagyon magas testhő gyanúja, a bőr lehet forró, kipirult (de verejtékezés még előfordulhat).

Teendők: Hóguta gyanúja esetén azonnal hívni kell a 112-t. A sérültet haladéktalanul hűteni kell. Erre használható vízpermet, légáram, hideg vizes törölköző, valamint a nyak, a hónalj és a lágyék hűtése.

A sérültet le kell fektetni, és folyamatosan figyelni kell a légzését és a tudatállapotát. Ha hány, eszméletlen vagy aluszékony, stabil oldalfekvésbe kell helyezni, ha ezt a sérülés jellege engedi. Zavart vagy aluszékony sérültnek nem szabad erőltetni az ivást.

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG

Mítosz: „Ha izzad, akkor nem lehet hóguta.”

Valóság: Hóguta esetén is előfordulhat izzadás. A döntő különbség gyakran nem az izzadás megléte vagy hiánya, hanem a tudatállapot zavara.

RÁNDULÁS, FICAM, TÖRÉS

Dinamikus szakágakban a futás, a pozícióváltás, a fedezékhasználat és a gyors irányváltás miatt gyakoriak a mechanikai sérülések.

Rándulásról akkor beszélünk, amikor egy szalag megnyúlik vagy megsérül, például bokafordulás esetén. **Ficam** esetén az ízületi felszínnek elmozdulnak egymáshoz képest, például vállficamnál. **Törés** esetén a csont folytonossága megszakad.

FONTOS LŐTÉRI DÖNTÉSI PONTOK

Törésre kell gyanakodni, ha deformitás, rendellenes mozgathatóság vagy erős nyomásérzékenység látható. Sürgős ellátásra van szükség, ha a végtag hideg, sápadt, zsibbad, vagy keringési zavar jelei láthatók.

Ilyen esetben a sérült végtagot nem szabad feleslegesen mozgatni. A sérültet nyugalomba kell helyezni, a végtagot rögzíteni kell, és szükség esetén mentőt kell hívni.

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG

Mítosz: „A ficamot vissza kell tenni, különben baj lesz.”

Valóság: Lőtéri környezetben a helyes döntés a rögzítés, a hűtés és az orvosi ellátásra juttatás.

PÉLDA: FICAM GYANÚJA

Ficam gyanúja esetén a sérült végtagot abban a helyzetben kell rögzíteni, amelyben a sérült számára a legkevésbé fájdalmas. Ehhez használható háromszögletű kendő vagy más improvizált rögzítés.

A fájdalom csökkentésére hűtést lehet alkalmazni. Mentőt kell hívni, ha a fájdalom erős, deformitás látható, érzéskiesés jelentkezik, vagy a végtag keringése romlani látszik.

A ficamot nem szabad helyrerántani vagy „visszaugrasztani”. A szakszerűtlen helyretétel ideg- és érsérülést okozhat.

„PRICE” PROTOKOLL

A PRICE protokoll a rándulások, ficamok és enyhébb mechanikai sérülések első ellátásánál ad egyszerű kapaszkodót.

P – Protection: A sérült testrészt védeni kell, és a további terhelést meg kell szüntetni.

R – Rest: A sérült végtagot pihentetni kell.

I – Ice: A sérült területet 10–15 percig hűteni lehet, majd szükség esetén a hűtés ismételtethető.

C – Compression: Rugalmas pólyával óvatos kompresszió alkalmazható, ha az nem fokozza a fájdalmat és nem rontja a keringést.

E – Elevation: A sérült végtagot fel lehet polcolni, ha ez kényelmes és nem okoz további fájdalmat.

HALLÁSKÁROSODÁS MEGELŐZÉSE

A lőfegyver hangja impulzusszerű, nagy csúcsértékű zaj. Ez tartós vagy akár maradandó halláskárosodást és fülzúgást okozhat.

Lőtéri környezetben mindig ajánlott a megfelelő hallásvédelem használata. Különösen zárt vagy félig zárt lőtéren, nagyobb kalibernél, illetve hosszabb lövészetnél célszerű dupla védelmet alkalmazni: füldugót és fültokot együtt. A hallásvédelem csak akkor működik megfelelően, ha jól illeszkedik. A lövészet megkezdése előtt érdemes ellenőrizni, hogy a füldugó és a fültok is pontosan a helyén van-e.

SZEMVÉDELEM ÉS IDEGENTEST

A lőtéren a szembe kerülhet lőpor, por, tokdarab, apró repesz vagy ricochet-szilánk.

Ha idegentest kerül a szembe, a szemet nem szabad dörzsölni. Ha csak por vagy könnyen kimosható szennyeződés okoz panaszt, a szemet óvatosan ki lehet öblíteni tiszta vízzel vagy steril oldattal.

Ha beékelődött idegentest gyanúja merül fel, vagy a sérült szúró fájdalmat, látászavart, erős könnyezést vagy tartós panaszt jelez, az idegentestet nem szabad eltávolítani. Ilyenkor a szemet lazán le kell fedni, és orvosi ellátás szükséges.

Kémiai irritáció, például tisztítószer szembe kerülése esetén azonnal bő vízzel kell öblíteni a szemet több percen keresztül, majd orvosi ellátást kell kérni.

VÁGÁSOK, HORZSOLÁSOK

Kisebb vágások és horzsolások ellátásánál először kesztyűt kell húzni. A sebet ivóvízzel vagy steril oldattal ki kell tisztítani, majd fertőtlenítés után fedőkötéssel kell védeni.

Ha a seb mély, szétnyíló vagy erősen vérzik, direkt nyomást kell alkalmazni, majd megfelelő gyakorlat és kötszer esetén nyomókötést lehet felhelyezni. Ilyen esetben orvosi ellátás szükséges.

Szúrt, szennyezett vagy mély seb esetén különösen fontos a tetanusz elleni védettség ellenőrzése.

ALLERGIÁS REAKCIÓ

Enyhe allergiás reakció esetén helyi duzzanat, viszketés vagy bőrpír jelentkezhet. Ilyenkor a terület hűtése segíthet, és antihisztamin csak akkor alkalmazható, ha az érintett számára ismert és korábban is biztonságosan használható készítményről van szó.

Anafilaxia esetén életveszélyes állapot alakulhat ki. Erre utalhat a nehezített vagy sípoló légzés, az ajak, a nyelv vagy a torok duzzanata, a testszerte jelentkező csalánkiütés, a gyengeség, az ájulás vagy a gyors állapotromlás.

Anafilaxia gyanúja esetén azonnal hívni kell a 112-t. Ha a sérültnek van saját adrenalin autoinjektora, segíteni kell annak alkalmazásában a készülék használati utasítása szerint. A sérültet le kell fektetni, folyamatosan figyelni kell a légzését és a tudatállapotát, és meg kell várni a mentő érkezését.

7. LŐTÉRI VÉSZHELYZETI SOP

A **SOP (Standard Operating Procedure)** vagy standard működési eljárás egy előre meghatározott szabályrendszer arra az esetre, ha a lőtéren vészhelyzet történik. Célja, hogy baleset esetén mindenki tudja, mi a feladata, milyen sorrendben kell intézkedni, és hogyan lehet a lehető leggyorsabban és legbiztonságosabban kezelni a helyzetet.

A LŐTÉRI VÉSZHELYZETEK 3 TÍPUSA

1 SÉRÜLT

Egy sérültről beszélünk például véletlen lövés, rossz esés, hőkimerülés, ficam, vágás vagy egyéb egyéni baleset esetén.

Ilyenkor a **lövészetet azonnal le kell állítani**, a pályát biztonságossá kell tenni, majd meg kell kezdeni a **sérült ellátását**. **Mentőt** kell hívni, ha a sérülés súlyos, romló állapot látható, erős vérzés, eszmélet-zavar, légzési nehézség, mellkasi sérülés vagy életveszély gyanúja merül fel.

Az eseményt a későbbi visszakövethetőség miatt **doku-mentálni** kell.

TÖBB SÉRÜLT

Több sérültről beszélünk például akkor, ha lepattanó lövedék vagy repesz több embert is eltalál, ha pályahiba miatt több sportoló vagy néző sérül meg, vagy ha egy incidens több személyt érint.

Ilyenkor triage-szemléletre van szükség. Nem az a cél, hogy egyszerre mindenkit ellássunk, hanem az, hogy gyorsan felismerjük, kinél áll fenn közvetlen életveszély.

A helyszínen lehetőség szerint több segítőt kell kijelölni. Egy személy irányítson, egy vagy több személy lássa el a sérülteket, egy kijelölt személy pedig hívja a 112-t és vezesse be a mentőt. Több sérült esetén már a bejelentéskor jelezni kell, hogy több mentőegységre is szükség lehet.

TÖMEGES BALESET

Tömeges baleset vagy kritikus incidens lehet például több löfegyveres sérüléssel járó esemény, súlyos fegyverhiba, robbanás, pánikhelyzet, haláleset vagy olyan esemény, amelynél szabályszegés, gondatlanság vagy bűncselekmény gyanúja merül fel. Ilyen esetben a lövészetet azonnal le kell állítani, a löteret vagy az érintett pályát le kell zárni, és haladéktalanul hívni kell a 112-t. A bejelentésnél egyértelműen jelezni kell, hogy lőtéri incidensről, löfegyverrel kapcsolatos sérülés-ről vagy több sérültről van szó.

A helyszínt a lehetőségekhez képest meg kell őrizni. A tanúk nevét és elérhetőségét rögzíteni kell, de kerülni kell a hibáztatást, a találgatást és a nem ellenőrzött információk terjesztését.

AZ ARANYSZABÁLY

CEASE FIRE → SAFE RANGE → ELLÁTÁS

A sorrend mindig ez:

1. A lövészetet azonnal le kell állítani.
2. A fegyvereket biztonságossá kell tenni.
3. A területet biztosítani kell.
4. Meg kell kezdeni az életmentő ellátást.
5. Szükség esetén hívni kell a 112-t.
6. A mentőt be kell vezetni a helyszínre.
7. Az eseményt tárgyilagosan dokumentálni kell.

Röviden: először biztonság, utána ellátás. Nincs elsősegély biztonságos lőtér nélkül.

SZEREPKÖRÖK VÉSZHELYZETBEN

INCIDENSPARANCSNOK

Az Incidensparancsnok jellemzően a vezető RO, a lövészetvezető vagy a lőtérvezető. Ő irányítja a helyszíni teendőket.

Feladata, hogy leállítsa a lövészetet, biztosítsa a területet, kijelölje a segítőket, döntsön a mentő vagy rendőrség hívásáról, és kontroll alatt tartsa a kommunikációt.

Nagyobb eseménynél ő dönt arról is, hogy a pálya vagy a teljes lőtér zárva marad-e a hatóság vagy a mentőszolgálat megérkezéséig.

ELSŐDLEGES ELSŐSEGÉLYNYÚJTÓ

A sérülést ellátó személy legtöbbször az, aki a legalkalmasabb a jelenlévők között a sérülés ellátására.

Feladata a sérült állapotának gyors felmérése, a masszív vérzés csillapítása, a légzés és tudatállapot figyelése, valamint a MARCH logika szerinti első ellátás megkezdése.

TELEFONÁLÓ/VEZETŐ

A mentőhívásért és a mentő-egység bevezetéséért felelő személy.

Feladata a 112 hívása, a pontos helyszín megadása, a kapu vagy sorompó nyitása, a mentő fogadása és a helyszínre vezetése. Ha a lőtér nehezen megközelíthető, a hívó szerepe különösen fontos.

A mentőknek röviden át kell adnia, mi történt, hány sérült van, milyen ellátás történt, mikor hívták a 112-t, és ha volt tourniquet, mikor került fel.

HA CSAK EGY FŐ TUD INTÉZKEDNI

Ha a helyszínen csak egy személy képes intézkedni, a sorrend a következő: először le kell állítani a lövészetet, majd biztonságossá kell tenni a fegyvereket és a területet. Ezután gyorsan fel kell mérni, van-e masszív vérzés vagy közvetlen életveszély. Ha szükséges, azonnal meg kell kezdeni az életmentő beavatkozást, például a vérzés-csillapítást. Ezt követően hívni kell a 112-t, majd a mentésirányító utasításait követve folytatni kell az ellátást.

8. JOGI HÁTTÉR ÉS FELELŐSSÉG

Amit minden lőtérvezetőnek tudnia kell

A lőtéri incidens nem csak egészségügyi, hanem jogi esemény is lehet. Ez a fejezet nem jogi tanácsadás, hanem gyakorlati áttekintés. Konkrét ügyben mindig a hatályos jogszabályok, a lőtér saját szabályzata és szükség esetén jogi szakember álláspontja az irányadó.

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ELMULASZTÁSA – BTK. 166. §

A segítségnyújtás elmulasztása büntetőjogi következménnyel járhat, ha valaki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy közvetlen veszélyben lévő személynek.

A „tőle elvárható segítség” nem azt jelenti, hogy laikusként orvosi beavatkozást kell végezned. Azt jelenti, hogy a helyzethez és a képességeidhez mérten meg kell tenned az alapvető lépéseket.

LŐTÉRVEZETŐ FELELŐSSÉGE – 253/2004. KORM. RENDELET

A lőtér üzemeltetőjének és a felelős lőtérvezetésnek biztosítania kell a lőtér biztonságos működésének feltételeit.

Gyakorlati szinten ez azt jelenti, hogy a lőtéren legyen ismert és betartott biztonsági szabályzat,

elérhető elsősegélyfelszerelés, vészhelyzeti eljárásrend, valamint olyan dokumentációs gyakorlat, amely baleset esetén visszakövethetővé teszi az eseményeket.

MIKOR KELL RENDŐRSÉGET ÉRTESÍTENI?

Súlyos lőtéri eseménynél nem mindig elegendő csak egészségügyi segítséget hívni. Rendőrségi értesítés különösen indokolt lehet, ha:

- haláleset történt;
- súlyos löfegyveres sérülés történt;
- több sérült van;
- fegyverrel kapcsolatos szabályszegés gyanúja merül fel;
- gondatlanság vagy szándékosság gyanúja merül fel;
- a lőtéri esemény hatósági vizsgálatot igényelhet;
- a mentésirányítás vagy a hatóság erre utasítást ad.

A LEGGYAKORIBB LŐTÉRI JOGI HIBÁK

1. Nincs írásos vészhelyzeti SOP.
2. Nem ismert, ki hívja a mentőt.
3. Nem ismert, hol van az elsősegélycsomag; tartalma hiányos vagy nehezen elérhető.
4. Nincs rögzítve, ki volt jelen az eseménynél, kik a tanúk.
5. Nincs baleseti jegyzőkönyv.
6. Az eseményt „házon belül” akarják elintézni.

A LŐTÉRNAPLÓ ÉS BALESETI JEGYZŐKÖNYV

A lőtérnapló és a baleseti jegyzőkönyv baleset esetén kiemelten fontos. Segíthet tisztázni az események sorrendjét és támogatja a hatósági eljárást.

MIT KELL MINIMUM RÖGZÍTENI?

- Az esemény dátumát és időpontját;
- a pontos helyszínt;
- a pálya vagy stage megnevezését;
- a sérült nevét és elérhetőségét;
- az esemény rövid, tárgyilagos leírását;
- a sérülés jellegét;
- az elsősegélynyújtás lépéseit;
- a mentőhívás idejét;
- a tourniquet felhelyezésének idejét, ha volt;
- az elsősegélynyújtó nevét;
- a tanúk nevét és elérhetőségét;
- az RO vagy lövészetvezető nevét;
- a lőtérvezető nevét;
- azt, hogy történt-e hatósági értesítés.

A dokumentáció célja nem a hibáztatás, hanem az esemény tárgyilagos rögzítése. Nem tartalmazhat találgatást, hibáztatást vagy szubjektív minősítést.

BALESETI JEGYZŐKÖNYV JAVASOLT SZERKEZETE

Alapadatok

Dátum, időpont, helyszín, pálya vagy stage.

Sérült adatai

Név, születési dátum, elérhetőség.

Esemény leírása

Rövid, tárgyilagos leírás arról, mi történt, milyen körülmények között történt, és milyen tevékenység zajlott.

Elsősegélynyújtás

Ki látta el a sérültet, milyen beavatkozások történtek, volt-e tourniquet, mikor hívták a mentőt.

Tanúk

Tanúk neve és telefonszáma.

Hatósági / mentőszolgálati intézkedés

Mentőhívás ideje, mentő érkezésének ideje, rendőrségi értesítés ténye, ha történt.

Záradék

RO neve, lövészetvezető neve, lőtérvezető neve, aláírások.

POLGÁRI JOGI KOCKÁZATOK ELKERÜLÉSE

Egy sérült kártérítést kérhet, vizsgálat indulhat, biztosító bevonódhat. A dokumentáció és a protokoll betartása bizonyítja a szakmai gondosságot.

9. PSZICHOLÓGIA A LŐTÉREN

A lőtéren a balesetek döntő többsége nem „technikai hiba”, hanem emberi tényező. A legsúlyosabb sérülések mögött szinte mindig ugyanaz a három dolog áll: figyelem szétesése, szabályok rutinszerű elengedése, csoportdinamika (mások miatt vállalt kockázat). A jó **safety-kultúra** kialakítása kritikus fontosságú.

A „baleset” szó félrevezető.

A lőtéren ritkán történik valódi, elkerülhetetlen baleset.

A legtöbb esemény megelőzhető, előjelezhető és „majdnem” helyzetekből épül fel.

A jó **safety-kultúra** nem azt jelenti, hogy soha nem történik semmi, hanem azt, hogy a hibák korán megállnak, és nem eszkalálódnak sérüléssé.

SWISS CHEESE MODELL

A klasszikus biztonságelmélet szerint a baleset nem egyetlen hiba, hanem több „lyuk” (kisebb hiba) egymás után.

Például egy IPSC edzésen önmagában még nem feltétlenül okoz balesetet az, ha valaki fáradt. Az sem biztos, hogy önmagában balesetet okoz az új tok, a meleg időjárás, a kevés folyadék, a sietség vagy az RO fáradtsága. Ha azonban ezek egyszerre vannak jelen, egy figyelmetlen pozícióváltás vagy egy pillanatnyi ujjfegyelmi hiba is veszélyes csőírányt vagy véletlen lövést eredményezhet.

A 4 LEGGYAKORIBB PSZICHOLÓGIAI CSAPDA LŐTÉREN

1) „Én már rutinos vagyok”

A rutin paradox módon veszélyes lehet. A tapasztalt sportoló sok mozdulatot automatikusan végez, ezért kevesebb tudatos kontrollt gyakorolhat a részletek felett. Tünetei: „Jó lesz az úgy.” „Ezt mindig így csináltam.”

2) Versenystressz és tunnel vision

A tunnel vision azt jelenti, hogy az agy a célra fókuszál és kizárja a perifériás ingereket.

IPSC-ben ez tipikus: a shooter „csak a stage-et látja”, nem hallja az RO-t, nem érzékeli a csőírányt.

3) Csoportnyomás

A lőtéren a csoportdinamika erősen befolyásolhatja a döntéseket. Klasszikus mondatok „Ne legyél már puhány.” „A füldugó elég.”

A safety-kultúra ott kezdődik, ahol ezeket a mondatokat nem toleráljuk.

4) Normalizált szabályszegés

Ez az egyik legveszélyesebb jelenség. Mit jelent? Apró szabályszegések ismétlődnek. Nem történik baj, ezért a közösség megszokja.

Példák: félig nyitott zár „jó lesz”. A fegyver asztalon csővel rossz irányba. „Csak gyorsan odaviszem”.

Aztán egyszercsak megtörténik.

A SAFETY-KULTÚRA 5 PILLÉRE

1. EGYÉRTELMŰ SZABÁLYOK

A biztonság nem alapulhat szokásokon vagy kimondatlan helyi hagyományokon. A szabályok legyenek írásban rögzítve, mindenki számára érthetők, és következetesen betartatva.

2. KÖVETKEZETES RO-MUNKA

Az RO nem egyszerű segítő, hanem biztonsági szereplő. Feladata, hogy figyeljen, röviden és határozottan kommunikáljon, szükség esetén pedig azonnal megállítsa a lövészetet.

3. A STOP NEM SZÉGYEN

A STOP nem vita, nem személyes kritika és nem megszégyenítés. A STOP biztonsági eszköz.

Egy jó lőtéri közösségben a megállítás természetes része a biztonsági kultúrának. Ha valaki megállít egy veszélyes helyzetet, az nem rontja a sportélményt, hanem védi azt.

4. TANULÓ KULTÚRA

Egy incidens után nem az első kérdés az, hogy „ki volt a hibás?”.

A tanuló kultúra célja nem a bűnbakkeresés, hanem annak megértése, hogyan lehet a hasonló eseményt legközelebb korábban megállítani.

5. A NEAR MISS KEZELÉSE

A near miss, vagyis a majdnem baleset a legértékesebb tananyag. Ilyen lehet például egy pillanatra veszélyes irányba forduló cső. Ha a near miss eseményeket elhallgatjuk, a következő alkalommal már valódi sérülés történhet.

A BALESETMEGELŐZÉS KULCSA: FÁRADÁSKEZELÉS

A **fáradás**nak három fő típusa van.

A **fizikai fáradás** meleg, kiszáradás, éhség, izomfáradás vagy hosszú pályanap miatt jelentkezhet. A **mentális fáradás** hosszú koncentrációs terhelés, pl. sok egymást követő stage után alakul ki. Az **érzelmi fáradás** pedig düh, túlzott eufória, csalódottság vagy egy nagyon jó vagy rossz run után jelenhet meg.

Mindhárom csökkenti a döntési képességet.

Figyelmeztető jelek:

- remegő kéz;
- széteső figyelem;
- agresszív kommunikáció;
- utasítások figyelmen kívül hagyása;
- kapkodás;
- többszöri safety warning;
- romló mozgáskoordináció;
- indokolatlan kockázatvállalás.

Ilyenkor a legjobb döntés a pihenő, a folyadékpótlás, az árnyékba vonulás, a stage kihagyása vagy szükség esetén a nap befejezése.

A SIKERES RO KOMMUNIKÁCIÓ

Az RO kommunikációja akkor működik jól, ha rövid, tárgyilagos és egyértelmű.

Használható a **hárommondatos modell:**

1. **Mondd el, mit láttál.**
2. **Mondd el, mi a szabály.**
3. **Mondd el, mi a teendő.**

Példa: „Mozgás közben a mutatóujjad a sátorvason belül volt. Ez safety violation. Állj meg, tedd biztonságossá a fegyvert, és a következő indulás előtt újra átbeszéljük.”

A JÓ SAFETY-KULTÚRA JELEI

Egy lőtér akkor biztonságos, ha a kezdő is mer kérdezni, a STOP nem kellemetlen, az RO-t tisztelik, a near miss eseményeket megbeszélik, és a biztonsági felszerelés használata természetes.

A jó közösségben az elsősegélycsomag, a trauma-kit, a szem- és hallásvédelem nem „túlzás”, hanem alapfelszerelés.

MÍTOSZ VS. VALÓSÁG

Mítosz: „A safety szigor rontja a sportélményt.”

Valóság: A biztonság adja meg azt a keretet, amelyben a sport gyors, dinamikus és élvezhető lehet. A jól működő safety-kultúra nem elvesz a sportból, hanem lehetővé teszi, hogy mindenki magabiztosabban és nyugodtabban lőjön.

ZÁRÓ ÜZENET

- A lőtéren a legjobb elsősegély az a sérülés, amely meg sem történik.
- A safety-kultúra nem paranoia.
- A safety-kultúra professzionalizmus.
- A jó lőtéri közösség pedig onnan ismerhető fel, hogy vigyáz egymásra.

VÉSZHELYZETI PROTOKOLL CHECKLIST

1. ÁLLÍTSD LE A LÖVÉSZETET

- Add ki a vezényszót:
- CEASE FIRE!
- Minden lövő hagyja abba a lövést.
- A fegyvereket tedd biztonságossá.
- A tárákat távolítsd el.
- A zárákat hagyd nyitva.
- Ellenőrizd, hogy a pálya biztonságos.

2. BIZTOSÍTSD A HELYSZÍNT

- Tedd biztonságossá a helyszínt.
- Tartsd távol az illetékteleneket.
- Küldd a trauma-kitet a sérülthöz.
- Jelöld ki a 112-t hívó személyt.
- Jelöld ki a mentőt fogadó személyt.
- Nyisd ki a kaput vagy sorompót.

3. MÉRD FEL A SÉRÜLT ÁLLAPOTÁT

- Ellenőrizd az eszméletet.
- Ellenőrizd a légzést.
- Keresd a masszív vérzést.
- Figyeld a sokk és a nehézlégzés jeleit.
- Több sérült esetén az életveszélyest lásd el először.

4. KEZDD MEG AZ ÉLETMENTŐ ELLÁTÁST

- Állítsd el a masszív vérzést.
- Biztosítsd a légutakat.
- Figyeld a légzést.

- Figyeld a keringést.
- Védj a sérültet a kihűléstől.

5. HÍVD A 112-T

- Mondd el a helyszínt.
- Add meg a címet és a bejutási pontot.
- Mondd el, mi történt.
- Mondd el, hány sérült van.
- Mondd el a sérültek állapotát.
- Add meg a nevedet és telefonszámodat.
- Ne bontsd a vonalat.

6. VEZESD BE A MENTŐT

- Várd a mentőt a bejáratnál.
- Tartsd nyitva a kaput.
- Biztosíts szabad útvonalat.
- Mondd el röviden a történeteket.
- Add át a tourniquet felhelyezésének idejét.

7. DOKUMENTÁLJ

- Rögzítsd az időpontot és helyszínt.
- Rögzítsd a sérült adatait.
- Rögzítsd az ellátás lépéseit.
- Rögzítsd a 112 hívás idejét.
- Rögzítsd a tanúk adatait.
- Csak tényeket írd le.

**NYOMTATHATÓ VERZIÓ
AZ UTOLSÓ OLDALON**

HIVATKOZÁSOK

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

- 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerokről (lőtér, biztonsági feltételek, üzemeltetői felelősség).
- 2012. évi C. törvény (Büntető Törvénykönyv), 166. § – segítségnyújtás elmulasztása.
- Országos Mentőszolgálat (OMSZ) – segélyhívás és mentésirányítás strukturált kommunikációs elvei (112/104 bejelentési logika)

Nemzetközi Versenyszabályzatok (Sportági források)

- IPSC (International Practical Shooting Confederation): Handgun, Rifle, Shotgun, PCC és Mini-Rifle Competition Rules (2025–2026-os kiadások).
- Steel Challenge: Versenyszabályzat és Minősítési szabályzat (2021–2026).
- IDPA (International Defensive Pistol Association): Official Rulebook and Match Administration Guide.
- IMSSU (International Metallic Silhouette Shooting Union): Szabálykönyv és Rövidpályás Fém Sziluett Szabályok (2025).

Elsősegélynyújtási és Taktikai Protokollok

- TCCC (Tactical Combat Casualty Care): Guidelines for Medical Personnel and All Service Members (Katonai orvosszakmai irányelvek civil adaptációja).
- START Triage System: Simple Triage and Rapid Treatment (Civil tömeges baleseti osztályozási rendszer).
- MARCH Protocol: Masszív vérzés, Légút, Légzés, Keringés, Kihűlés – trauma-ellátási algoritmus.
- ERC (European Resuscitation Council): Guidelines for Resuscitation (Európai Újraélesztési Társaság irányelvei).
- NSSF (National Shooting Sports Foundation): „Project ChildSafe” és „Major Firearms Safety Rules” (Nemzetközi biztonsági standardok).

Szakmai Weboldalak és Források

- RevolverGuy.com: Revolver-specifikus technikák és biztonsági képzések (S&W J-frame specialisták).
- LuckyGunner.com Labs: Ballisztikai kutatások és biztonságtechnikai elemzések.

VÉSZHELYZETI PROTOKOLL A LŐTÉREN

KEILER TACTICAL VIP EXKLUZÍV

	1.	ÁLLÍTSD LE A LÖVÉSZETET <ul style="list-style-type: none"> • Add ki a vésznyiszót: CEASE FIRE! • Minden lövő hagyja abba a lövést. • A fegyvereket tedd biztonságossá. • A tárákat távolítsd el. • A zárákat hagyd nyitva. • Ellenőrizd, hogy a pálya biztonságos.
	2.	BIZTOSÍTSD A HELYSZÍNT <ul style="list-style-type: none"> • Tedd biztonságossá a helyszínt. • Tartsd távol az illetékteleneket. • Küldd a trauma-kitét a sérülthöz. • Jelöld ki a 112-t hívó személyt. • Jelöld ki a mentőt fogadó személyt. • Nyisd ki a kaput vagy sorompót.
	3.	MÉRD FEL A SÉRÜLT ÁLLAPOTÁT <ul style="list-style-type: none"> • Ellenőrizd az eszméletet. • Ellenőrizd a légzést. • Keresd a masszív vérzést. • Figyeld a sokk és a nehézlégzés jeleit. • Több sérült esetén az életveszélyest lásd el először.
	4.	KEZDD MEG AZ ÉLETMENTŐ ELLÁTÁST <ul style="list-style-type: none"> • Állítsd el a masszív vérzést. • Biztosítsd a légutat. • Figyeld a légzést. • Figyeld a keringést. • Védj a sérültet a kihűléstől.
	5.	HÍVD A 112-T <ul style="list-style-type: none"> • Mondd el a helyszínt. • Add meg a nevet és a bejutási pontot. • Mondd el, mi történt. • Mondd el, hány sérült van. • Mondd el a sérültek állapotát. • Add meg a nevedet és telefonszámodat. • Ne bontsd a vonalat.
	6.	VEZESD BE A MENTŐT <ul style="list-style-type: none"> • Várd a mentőt a bejáratnál. • Tartsd nyitva a kaput. • Biztosíts szabad útvonalat. • Mondd el röviden a történeteket. • Add át a tourniquet elhelyezésének idejét.
	7.	DOKUMENTÁLJ <ul style="list-style-type: none"> • Rögzítsd az időpontot és helyszínt. • Rögzítsd a sérült adatait. • Rögzítsd az ellátás lépéseit. • Rögzítsd a 112 hívás idejét. • Rögzítsd a tanúk adatait. • Csak tényeket íj le.